

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทยมีมาโดยสม่ำเสมอ นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ผลการปฏิรูปก็ใช้ได้ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เท่านั้น และที่สำคัญคือเป้าหมายหลักของการปฏิรูปแต่ละครั้งมักจะถูกกละเลยมเมื่อเข้าสู่ยุคการปฏิรูปใหม่ ทำให้ความต่อเนื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขาดเป็นช่วง ๆ ไม่ได้ผลเท่าที่ควร โดยเฉพาะในส่วนของจิตใจคือคุณธรรมศีลธรรมของประชาชนส่วนใหญ่

การศึกษาเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ การศึกษาเป็นกิจกรรมที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเยาวชนและประชาชนซึ่งในระยะแรกที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ องค์การการศึกษาทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่เยาวชนเป็นประการสำคัญ แต่เมื่อสังคมซับซ้อนมากขึ้น ความต้องการทางการศึกษาได้เพิ่มมีหลากหลายมากขึ้นด้วย ดังนั้นองค์การการศึกษาจึงมีภาระหน้าที่ซึ่งนอกเหนือไปจากการอบรมสั่งสอนเด็กเพียงอย่างเดียวแต่ต้องทำหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนในสังคม ทุกเพศ ทุกวัย (พวงรัตน์ เกสรแพทย์, 2543, หน้า 29)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (5) ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 ได้กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กรมวิชาการ, 2538, หน้า 8)

โรงเรียนเอกชนซึ่งร่วมรับภาระการจัดการศึกษาในประเทศไทยในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ได้รับการคาดหมายการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพดีมาโดยตลอด แต่เมื่อประสบกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมไทย และสังคมโลกอย่างรวดเร็ว การศึกษาเอกชนจึงจำเป็นต้องปรับบทบาท และเร่งพัฒนาในเชิงคุณภาพ

ขึ้นอีก โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาเอกชนในทุกด้านพร้อม ๆ กัน ทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และผู้บริหาร ตลอดจนให้เงินอุดหนุนและสนับสนุนการลงทุนการศึกษา มีคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สถาพร กวิตานนท์, 2539, หน้า 2) นอกจากนี้ การศึกษาเอกชนจึงต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้ทันกับเทคโนโลยีและสังคม เพื่อให้เป็นทางเลือกที่ดีทางหนึ่งของผู้รับบริการทางการศึกษา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนทุกระดับ ทุกประเภท ให้สามารถจัดการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หนทางประการหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนก็คือ การรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้จัดทำขึ้น โดยประกาศเป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน ของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2536 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2536 แทนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การรับรองวิทยฐานะโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2484 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2539, หน้า 1)

สำหรับการบริหารงานของ โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนเอกชน มีบาทหลวงที่ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งจากประมุขสูงสุดของสังฆมณฑลจันทบุรี คือ พระสังฆราชเทียนชัย สมานจิต และด้วยความเห็นชอบจากบาทหลวงที่ได้รับเลือกเป็นคณะที่ปรึกษาพระสังฆราช ได้ทำการคัดเลือกและแต่งตั้งบาทหลวงองค์หนึ่งให้มาดำรงตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต หรือตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน ส่วนโรงเรียนที่ดำเนินการบริหารโดยภคินีคณะรักกางเขน ณ จันทบุรี จะมิกคินีที่ได้รับการแต่งตั้งจากคุณแม่เอธิการิณีและคณะที่ปรึกษา คณะรักกางเขน ณ จันทบุรี มาดำรงตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต หรือครูใหญ่ การจัดการบริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จะอยู่ภายใต้กรอบนโยบายหลักของคณะที่ปรึกษาสังฆมณฑลจันทบุรี ประเภทสายสามัญและอาชีวศึกษา จำนวนโรงเรียน 15 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 19,239 คน และมีครูที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนจำนวน 882 คน (โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี, 2547)

สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันทั้งโรงเรียนของรัฐและเอกชน การพัฒนาผู้เรียนยังขาดประสิทธิภาพ เช่น จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนระดับ ป.6 และ ม.3 ปีการศึกษา 2549 พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกวิชา และ โครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2550 พบว่า นักเรียนระดับ ป.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 12 เขตพื้นที่การศึกษาจากจำนวนทั้งหมด 178 เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเขตพื้นที่

การศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคืออนราธิวาส เขต 3 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.63 ส่วนกลุ่มสาระภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 49 เขต จากจำนวนทั้งหมด 178 เขต ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคืออนราธิวาส เขต 3 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.78 นักเรียนระดับ ม.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 32 เขต จากจำนวนทั้งหมด 178 เขต ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคืออนราธิวาส เขต 3 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.80 ส่วนกลุ่มสาระอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ 50 ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ร้อยละ 45.39 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ร้อยละ 42.64 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมร้อยละ 49.70 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศร้อยละ 41.58 นอกจากนี้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของช่วงชั้นที่ 4 (ม.6) ปีการศึกษา 2550 พบว่า สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 50 ส่วนสาระการเรียนรู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย 30.93

ในการจัดการศึกษาทุกระดับผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญคือ ครู เพราะครูเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาการรอบด้านในตัวนักเรียน ครูเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน จึงกล่าวได้ว่า สิ่งหนึ่งที่จะขาดเสียไม่ได้เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาก็คือ คุณภาพของครู เนื่องจากในการให้ศึกษานั้นตัวจักรที่สำคัญคือ ครู การที่โรงเรียนจะพัฒนาเด็กให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในอนาคตมากเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับครู เพราะครูเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมหรือปลูกฝังในด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ตลอดจนจัดสรรสิ่งที่ต้องการอันเป็นการปูพื้นฐานที่ดีกับเด็ก ดังที่ยนต์ ชุ่มจิต (2541, หน้า 44 - 45) ได้ขออัญเชิญพระราโชวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 ความตอนหนึ่งว่า “อาชีพครูถือว่าสำคัญยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งได้แก่เยาวชนของชาติเสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้าน จึงสามารถช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้” จะเห็นได้ว่า ครูเป็นบุคลากรสำคัญที่จะทำให้การศึกษาประสบผลสำเร็จ

ครูความหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นั้น หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน (สุวิทย์ มูลคำ, ประภาพรรณ เส็งวงศ์, คณาพร คมสัน, สายพิน ทองสว่าง, มาลี ชัยมณี, และมุกดา ลอนใหม่, 2549, หน้า 10) การปฏิบัติตามภารกิจและบทบาท อำนาจหน้าที่ของครูนั้นจะมุ่งเน้นให้ส่งผลต่อ

การพัฒนาผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ กล่าวคือ เป็นคนดี คนเก่งและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างมีความสุข พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคม

ครูอาชีพ คือ ครูที่เป็นครูด้วยใจรัก เป็นครูด้วยจิตและวิญญาณ มีความเป็นครูทุกลมหายใจตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นครูที่รักและห่วงหาพัน ห่วงใยอาทรต่อนักเรียน คอยศิษย์คุดลูกในไส้ของตนเอง จะทำทุกวิถีทางที่จะให้ศิษย์เป็นคนดีไม่ยินยอมให้ศิษย์เป็นคนไม่ดีเป็นอันขาด จะติดตามสอดส่องศิษย์ทุกเมื่อเชื่อวัน โดยไม่ละทิ้งและมีความสุขมากในการที่ได้เกิดมาเป็นครูรักเกียรติ เทิดทูนสถาบันครูอย่างภาคภูมิใจ ส่วนอาชีพครู คือ ครูที่ใช้วิชาที่ร่ำเรียนมาเป็นเครื่องมือในการหาเลี้ยงชีพ ไม่ได้เป็นครูด้วยความรักสมัครใจ ครูประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้วิชาครู ไม่จำเป็นต้องมีความเข้าใจวิชาที่ตนสอนมากนัก แค่สอนจบไปวัน ๆ หนึ่งก็พอแล้ว ศิษย์จะเข้าใจหรือไม่เข้าใจก็ช่างศิษย์ ไม่สนใจ ขอให้มีเงินเดือนตามวิทยฐานะก็พอ ครูประเภทนี้รัฐได้ประโยชน์ตอบแทนไม่คุ้มค่าและหลายรายนำความเสียหายมาสู่สถาบันอีกด้วย คนที่มีลักษณะเป็นอาชีพครูคือคนที่มายึดการเป็นครูเป็นอาชีพเพื่อให้ได้ค่าตอบแทน ขาดจิตวิญญาณของความเป็นครู ซึ่งขณะนี้ครูของไทยมีลักษณะอาชีพครูเป็นจำนวนมาก ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขจะเป็นเงื่อนไขที่จะทำลายความหวังการปฏิรูปการศึกษาเพราะครูคือความหวังที่จะนำสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา (สมศักดิ์ ศิลประสิทธิ์, 2544, หน้า 8)

ผู้วิจัยซึ่งอยู่ในฐานะครูหัวหน้างานวิจัยและวางแผน โรงเรียนคาราสุมทร อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และเป็นโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของสมรรถภาพพื้นฐานของครูในด้านต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีพัฒนาการที่สูงขึ้น เช่น ด้านการใช้หลักสูตร ครูควรจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร สามารถวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ เพื่อนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนจัดการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ ประเมินแผนจัดการเรียนรู้ทั้งระหว่าง

การดำเนินการใช้และหลังการใช้แผน ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูควรจะออกแบบการเรียนรู้ได้ โดยคัดเลือกรูปแบบการสอน วิธีสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้ ครูสามารถเลือก นวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนมาใช้ให้เหมาะสมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึง จุดประสงค์การเรียนรู้ รูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหา ลักษณะผู้เรียนและสามารถประเมินสื่อ การเรียนรู้ได้ ด้านการวัดและประเมินผล ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดผลและ ประเมินผลการศึกษา สามารถประเมินผลให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ประเมินตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ด้านจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ ครูควรจะเข้าใจธรรมชาติของ ผู้เรียน พัฒนาการในแต่ละวัย สามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้ พัฒนาได้ตามศักยภาพ และนำ ความรู้ทางจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ และด้านการวิจัย ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้น ขั้นตอนการวิจัย สามารถทำการวิจัย และนำผลการวิจัยมาใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนได้ นอกจากสมรรถภาพพื้นฐานที่ กล่าวมาแล้ว แต่ละโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรียังมีลักษณะอื่นที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ ที่ตั้งอยู่ ดังนั้นตัวแปรที่ตระหนักถึงได้แก่ ขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด ระดับช่วงชั้นที่เปิดสอน วุฒิการศึกษาของครู และประสบการณ์ทางการสอน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ซึ่งคาดว่าผลการศึกษาค้างนี้จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ได้รับทราบสมรรถภาพพื้นฐานของครู สามารถใช้เป็นแนวทางใน การดำเนินการส่งเสริมให้ครูทำการปรับปรุงแก้ไข พัฒนา เพื่อพัฒนาสมรรถภาพพื้นฐานของครูทำ ให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในการบริหารงานของผู้บริหารที่มุ่งมั่นสร้างความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครู ในทุกด้าน เป็นแนวทางในการกำหนดคน โยบาย แผนงานและ โครงการในการส่งเสริมการพัฒนาครู โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นผู้บริหารการศึกษา ระดับสูงอาจใช้เป็นแนวทางในการกำหนดคน โยบายและโครงการให้ตอบสนองความต้องการและ พัฒนาสมรรถภาพพื้นฐานของครูให้มีคุณภาพในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านการใช้หลักสูตร
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
- 1.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้
- 1.4 ด้านการวัดและประเมินผล
- 1.5 ด้านจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้
- 1.6 ด้านการวิจัย

2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอน ระดับช่วงชั้นที่สอน และขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด

คำถามเพื่อการวิจัย

1. สมรรถภาพพื้นฐานของครูในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิจัยของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ในภาพรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับใด
2. สมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่
3. สมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ทางการสอนแตกต่างกันหรือไม่
4. สมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่สอนแตกต่างกันหรือไม่
5. สมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่สังกัดแตกต่างกันหรือไม่

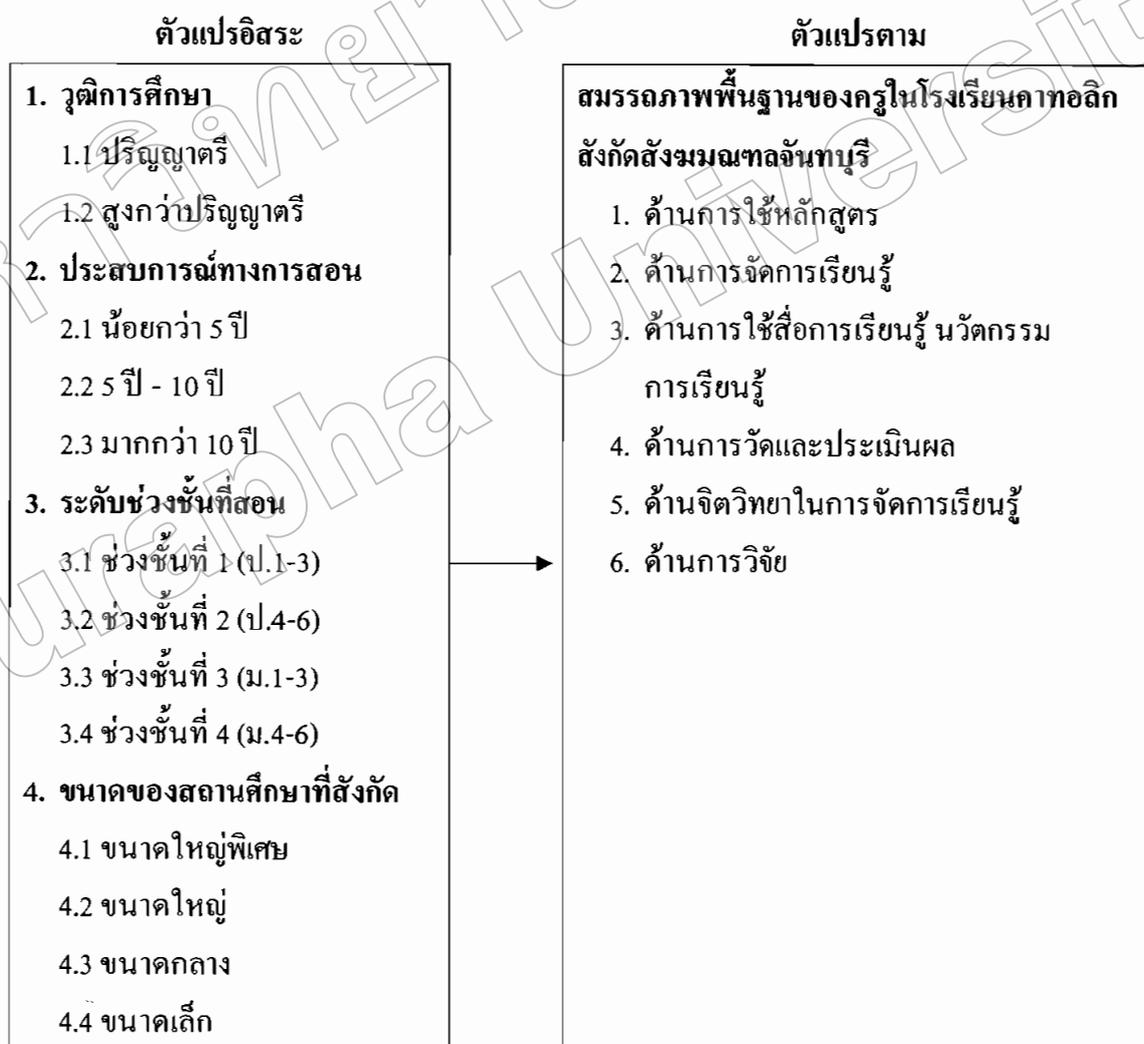
สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มี สมรรถภาพพื้นฐานของครูสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรี
2. สมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ทางการสอนแตกต่างกัน
3. สมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่สอนแตกต่างกัน

4. สมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่สังกัดแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องสมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา และจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ พงศิพนธ์ เด็กศิริรัตน์ และคณะ พงษ์ สะเพียรชัย ฉวีวรรณ นาระคม และคณะ สุรินทร์ สรสิริ สาโรช บัวศรี มิตเลอร์ บอริช พิมพันธ์ เคชะคุปต์ และคณะ จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปเป็นกรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ได้รับทราบสมรรถภาพพื้นฐานของครู สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการส่งเสริมให้ครูทำการปรับปรุงแก้ไข พัฒนา เพื่อพัฒนาสมรรถภาพพื้นฐานของครูทำให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในการบริหารงาน

2. ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการ ในการส่งเสริมการพัฒนาครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีได้อย่างเหมาะสม

3. ผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ผู้บริหารการศึกษาระดับสูงอาจใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและโครงการให้ตอบสนองความต้องการและพัฒนาสมรรถภาพพื้นฐานของครูให้มีคุณภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 1.1 ด้านการใช้หลักสูตร
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
- 1.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้
- 1.4 ด้านการวัดและประเมินผล
- 1.5 ด้านจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้
- 1.6 ด้านการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 725 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608 – 609) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำนวน 251 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 วุฒิการศึกษาของครู แบ่งเป็น

- 3.1.1.1 ปริญญาตรี
- 3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี
- 3.1.2 ประสบการณ์ทางการสอนของครู แบ่งเป็น
  - 3.1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี
  - 3.1.2.2 5 ปี - 10 ปี
  - 3.1.2.3 มากกว่า 10 ปี
- 3.1.3 ระดับช่วงชั้นที่ครูสอน แบ่งเป็น
  - 3.1.3.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1-3)
  - 3.1.3.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4-6)
  - 3.1.3.3 ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3)
  - 3.1.3.4 ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6)
- 3.1.4 ขนาดของสถานศึกษาที่ครูสังกัด แบ่งเป็น
  - 3.1.4.1 ขนาดใหญ่พิเศษ
  - 3.1.4.2 ขนาดใหญ่
  - 3.1.4.3 ขนาดกลาง
  - 3.1.4.4 ขนาดเล็ก
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถภาพพื้นฐานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัด
สังฆมณฑลจันทบุรีในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
  - 3.2.1 ด้านการใช้หลักสูตร
  - 3.2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
  - 3.2.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้
  - 3.2.4 ด้านการวัดและประเมินผล
  - 3.2.5 ด้านจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้
  - 3.2.6 ด้านการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถภาพพื้นฐานของครู หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นที่ครูแสดงออกในด้าน
ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ 6 ด้าน คือ
  - 1.1 ด้านการใช้หลักสูตร หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นที่ครูแสดงออกถึงการมี
ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เพื่อเป็น

แนวทางในการจัดการศึกษาได้อย่างกระจ่างชัด สามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเพื่อ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ในการจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร สถานศึกษา สามารถจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และตรวจสอบความสอดคล้อง ขององค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสามารถประเมินแผนจัดการเรียนรู้ทั้งระหว่าง การดำเนินการใช้ และหลังการใช้แผนจัดการเรียนรู้ได้

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นของครูที่แสดงออกถึงการมี ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีทักษะในการเลือกใช้ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีความรู้ด้านสาระ การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครูสอน นอกจากนี้ยังมีทักษะในการจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความมุ่งหวังและ มาตรฐานของหลักสูตร

1.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นที่ ครูแสดงออกถึงการมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษา หลักการเลือก สื่อการเรียนรู้ หลักการใช้สื่อการเรียนรู้ และประเมินสื่อการเรียนรู้ได้

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นที่ครูแสดงออกถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับหลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา การประเมิน ตามสภาพจริง การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลตามสภาพจริง เครื่องมือวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ การเลือกเครื่องมือในการวัดได้อย่างเหมาะสม ตรงจุดมุ่งหมาย การสร้าง และหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

1.5 ด้านจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นที่ครูแสดงออก ถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียน พัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครูให้เกิดประสิทธิภาพ จิตวิทยาการศึกษา การนำความรู้ทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนไปพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการเรียน ให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายของการศึกษา

1.6 ด้านการวิจัย หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นที่ครูแสดงออกถึงการมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้น ขั้นตอนการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือ สถิติในงานวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างสถิติกับข้อมูล การจัดการกระทำกับข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย

2. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพ ทำหน้าที่ทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี

3. โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี หมายถึง กลุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนระดับ
 สามัญ จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนคาราสุมทร
 ศรีราชา ชลบุรี โรงเรียนปริษาอนุศาสน์ ชลบุรี โรงเรียนวัฒนานุศาสน์ ชลบุรี โรงเรียน
 ประชาสงเคราะห์ ชลบุรี โรงเรียนสันติภาพ ฉะเชิงเทรา โรงเรียนคาราจรัส ฉะเชิงเทรา โรงเรียน
 เทวรักษ์ ปราจีนบุรี โรงเรียนคาราสุมทร สระแก้ว โรงเรียนศรีฤทัย จันทบุรี โรงเรียน
 คริสตสงเคราะห์ นครนายก โรงเรียนปัญญาทรัพย์ ดินแดง กรุงเทพมหานคร และ โรงเรียนปัญญาทรัพย์
 มินบุรี กรุงเทพมหานคร

4. วุฒิกการศึกษา หมายถึง วุฒิกการศึกษาสูงสุดที่ครูสำเร็จการศึกษา

5. ประสบการณ์ทางการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนของครูใน
 โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

5.1 น้อยกว่า 5 ปี

5.2 5 ปี – 10 ปี

5.3 มากกว่า 10 ปี

6. ระดับช่วงชั้นที่สอน หมายถึง ระดับการศึกษาที่ครูสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้น ดังนี้

6.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1-3)

6.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4-6)

6.3 ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3)

6.4 ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6)

7. ขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาที่ครูสังกัด โดยแบ่ง
 สถานศึกษาออกเป็นขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก จำแนกตามจำนวนนักเรียน
 ในสถานศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
 ดังนี้

7.1 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 2,001 คน
 ขึ้นไป

7.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,001 – 2,000
 คน

7.3 สถานศึกษาขนาดกลาง คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 301 – 1,000
 คน

7.4 สถานศึกษาขนาดเล็ก คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คน ลงมา